

NÖVÉNYTANI REPERTÓRIUM.¹

(Rovatvezető: KÜMMERLE J. BÉLA.)

a) Hazai irodalom.

Ajtay Jenő: A deliblái kincstári homokpuszta befásításának ismertetése. Képekkel. Die Aufforstung der ärarischen Sandpuszta Deliblát. Mit Bildern. — Fekete Lajos és Blattny Tibor: Az erdészet jelentőségű fák és cserjék elterjedése stb. 754—765. old. és a német szövegben 808—819. old.

— — A síkárgyökér termelése a deliblái homokpusztán. — Erdészeti Lapok. LVI. évf. 1917., 327—329. old.

Anonymus: A vöröshagyma új gombaellenségéről. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 344. old.

— — Az első tavaszi séta a botanikus kertben. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 239—240. old.

— — Der Aupark als botanischer Garten. — Westungarischer Grenzbote. Nr. 15,504 46. Jahrg. 30 Mai 1917., 3. old.

— — Der städtische Aupark als botanischer Garten. Ein lebensfähiges Projekt. — Westungarischer Grenzbote. Nr. 15,502. 46. Jahrg. 27 Mai 1917. 3—4. old.

Ballenegger Róbert dr.: Az Alföld erdeinek hajdani elterjedéséről. — Erdészeti Lapok. LVI. évf. 1917., 319—326. old.

Bernátsky Jenő dr.: Az akác és a fekete dió fájának ellenállóképessége a házigombával szemben. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 384—385. old.

— — Árnycadó fák az Alföldön és a Balaton vidékén. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 643—644. old.

Blattny Tibor: Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén. — Erdészeti Lapok. LVI. évf. 1917. 420—430. és 464—473. old.

Borza Sándor dr.: Când rázoarele în floresc. (Mikor a hegyoldalak virágban állanak.) — Unirea. XXVII. évf. 1917., 35. sz.

— — Comorile botanice dela Belioara. (A belavári növénykincsek.) — Convorbiri Științifice. I. évf. 1917., 87—94. old.

— — Floarea Lotus dela Oradea. (A nagyváradi tündérrózsa.) — Unirea. XXVII. évf. 1917., 4. sz.

— — Plantele de leac. (A gyógynövények.) — Unirea. XXVI. évf. 1916., 37. sz.

— — Qaspeți nechemati în flora noastră. (Hivatlan vendégek flórában.) — Unirea. XXVII. évf. 1917., 1. sz.

¹ E rovat alatt rendszeresen közöljük a nyomtatásban megjelent hazai eredetű, vagy hazai vonatkozású új szakirodalmat, kiterjeszkedvén a növénytanak minden ágára. Kérjük e végből a szerzőket, hogy megjelent közleményeiket a rovatvezetőnek beküldeni, vagy pedig a megjelent közlemények forrásáról őt értesíteni sziveskedjenek.

Budai József: Néhány adat a hazai flórához. Einige Angaben zur Flora von Ungarn. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916. 260—264. old.

Degen Árpád dr.: A *Centaurium tureicum* (Velen.) Rom. előfordulása hazánkban. Über das Vorkommen von *Centaurium* (Velen.) Rom. in Ungarn. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 268—269. old.

A szerző a növényt a „Nagy Nyír“-ben, Kecskemét mellett gyűjtötte.

— — A *Woodsia glabella* R. Br. felfedezése Erdélyben. Über die Entdeckung der *Woodsia glabella* R. Br. in Siebenbürgen. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 270. old.

— — Dr. Josef Pantoeseck. Ein Nachruf. Mit Portrait. (Megemlékezés dr. Pantoeseck Józseféről. Arcképpel.) Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 213—223. old.

• — — Megjegyzések néhány keleti növényfajról. Bemerkungen über einige orientalische Pflanzenarten. LXXVIII. *Veronica spicata* L. subsp. *Prodani*. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 250—251. old.

Dornyay Béla dr.: Tata-Tóváros egyiptomi kék tündérrózsája. — Komáromi Újság. XVII. évf. 39. és 40. szám, 1917 szept. 27. és 28.

Entz Géza dr., itj.: A *Polytoma uvella* cytologiai viszonyairól és mitotikus osztódásáról. Két táblával. (Über die cytologischen Verhältnisse und die Mitose von *Polytoma uvella*. Mit 2 Tafeln.) — Matematikai és Természettudományi Értesítő. XXXIII. köt. 1915., 611—653. old.

A véglények színéről. Über Färbung der Protisten. — Állattani Közlemények. XV. köt. 1916., 65—95. és 198—200. old.

Fekete Lajos és Blattny Tibor: Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén. A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából, Fekete Lajos miniszteri tanácsos, nyugalmazott főiskolai tanár vezetése alatt végzett erdészeti növényföldrajzi megfigyelések adatainak felhasználásával írták . . . Öt térképpel, tizennyolc műmelléklettel és számos szövegekőzti képpel. A m. kir. földművelésügyi miniszter kiadványa. Selneebánya, 1913. Joerges Ágost özevgye és fia könyvnyomdája. 8 rétt. I. köt. VIII. + 793. old., II. köt. (táblázatok) 150 old. Ára 30 korona. — Die Verbreitung der forstlich wichtigen Bäume und Sträucher im ungarischen Staate. Im Auftrage des königl. ung. Ackerbauministeriums, mit Benützung der unter der Leitung des Ministerialrat, Hochschulprofessors i. P. Ludwig Fekete vorgenommenen forstlichen Pflanzengeographischen Erhebungen verfasst von . . . Selneebánya, 1914. Buchdruckerei d. Wwe A. Joerges und Sohn. 8° Band I. mit IX. + 845 Seiten, Band II. (Tabellen) mit 150 Seiten. Preis 38.40 Kronen = 32 Mark.

A szerzők az első kötet túlnyomó részében a fontosabb fák és cserjék vízszintes elterjedésének és magassági elterjedésének határait tárgyalják fajok szerint részletesen és összehasonlítólág. Az országot, mint vizsgálati területet 14 vidékre osztják és mindegyikben minden fajra külön-külön állapítják meg a nagymennyiségű magasságmérésre alapított átlagos határokat. A termőhelyek különös helyzete és expozíciója okozta átlagtól való eltéréseket, a szerzők szintén külön-külön számításba veszik. Külön fejezetet szentelnek a magassági határokat befolyásoló főbb tenyészeti

tényezőkre és a mesterséges tényezők behatása által átalakult erdőtájra. Az első kötetbe, a szerzőkön kívül, tanulmányokat írtak még: Jávorka Sándor az „Ericaceák”-ról, Kiss Ferenc „Az alföldi homokterületek erdősítésénél követendő újabb eljárások”-ról, Ajtay Jenő „A delibláti kincstári homokpuszta befásításá”-ról és Nyitrai Ottó „A Karszterdősítés”-ről. A második kötet az első kötetbe foglalt eredményeknek tabelláris összeállítását nyújtja.

Im überwiegenden Teil des ersten Bandes erörtern Verfasser die Grenzen der horizontalen und vertikalen Verbreitung der forstlich wichtigen Bäume und Sträucher je nach Arten einzeln und zusammen vergleichend. Das Land wird als Untersuchungs-Komplex in 14 Gebiete geteilt, und in jeden diesen werden für die Grenze bei jeder Art die auf unzähligen Höhengmessungen sich stützenden Mittelwerte bestimmt. Die durch die ausserordentliche Lage und Exposition der Standorte verursachten Abweichungen von Mittelwerte werden von Verfassern im jeden Falle sorgfältig in Betracht genommen. In Extra-Kapiteln werden behandelt die auf die Höhengrenze Einfluss nehmende wichtigeren Vegetationsfaktoren und die durch die Einwirkung künstlicher Faktoren verursachte Physionomie-Änderung des Waldes. Ausser den Verfassern sind Artikeln noch von J. Jávorka über „Ericaceen“, F. Kiss über „Neuere Verfahren bei der Aufforstung der Alfölder Sandflächen“, J. Ajtay über „Die Aufforstung der ärarischen Sandpuszta Deliblát“ und O. Nyitrai über „Karstaufforstung“ vorhanden. Der zweite Band enthält tabellarische Zusammenstellungen der im ersten Bande erörterten Ergebnisse.

Forenbacher Aurel dr.: Beitrag zur Kenntnis der wildwachsenden Gräser, der Umgebung von Zagreb (Agram). Adatok a Zagreb környékén vadon termő fűvek ismeretéhez. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 243—250. old.

Gáti Béla: A kutyatejfélek kaucsuktartalma. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 516. old.

Gáyer Gyula dr.: Amerikanische Einwanderer in der Umgebung von Pozsony. — Presburger Zeitung. 152 Jahrg. Nr 334., Beilage 3—4. old.

— — Dr. Waisbecker Antal. (Emlékezés). Arcképpel. (Ein Nachruf.) Mit Portrait. Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 207—213. old.

— — Viola Riviniana Reichb. forma Waisbeckeri n. f. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 270—271. old.

Gorka Sándor dr.: A moesári gólyahír mérges volta és gyakorlati felhasználhatósága. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 294—295. old.

— — A növények megöregedése. — Természettudományi Közlöny XLIX. köt. 1917., 579—580. old.

— — A növények zöld festőanyagának chemiai összetétele. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 1—2. (CXXV—CXXVI.) pótfüzet, 91. old.

— — Az állatok és moszatok együttéléséből eredő élettani haszon kísérleti bizonyítása. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917. 1—2. (CXXV—CXXVI.) pótfüzet, 81—82. old.

— — Az ember szerepe a növények elterjesztésében. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 1—2. (CXXV—CXXVI.) pótfüzet, 89—91. old.

Grabner Emil: A kerti növények magtermesztéséről. I—II. — Kertészet. V. évf. 1917., 88—89. és 107—109. old.

— — A növénynevelés alaptételei és módszerei. 18 képpel. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917. 725—743. old.

Györfly István: Beiträge zur Moosflora des Balaton (Platten)-Sees und seiner Umgebung. I. Mit 16 Orig.-Abbild. auf einer Tafel. Adatok a Balaton és környéke mohflórájához. I. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 235—242. old.

Szerző a *Fontinalis hypnoides* R. Hartm. nevű mohát gyűjtötte Tapolca mellett, mely hazánknak második előfordulási helye. Róla kimerítő leírást ad.

— — Bibliographia botanica Tatraensis IV. A Magas-Tátra Flórájára vonatkozó botanikai irodalom ismertetése. IV. rész. — Magyarországi Kárpátgyelet Évkönyve. XLIII. évf. 1916. 28—43. old.

— — Kettős pártájú terebélyes esengetyűke. Ábrákkal. Campanula patula mit verdoppelter Blumenkrone. Mit Abbildungen. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 33—35. és (11)—(12.) old.

Halász Pál dr.: A növényi tejoltókról. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 711—713. old.

Havas Géza: A hereféléken és más növényeken is előforduló azonos rendellenességekről. 10 eredeti rajzzal. Über gleichartige teratologische Fälle bei den Klee-Arten und anderen Pflanzen. Mit 10 Original-Abbildungen. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 20—33. és (7)—(11.) old.

Hollendonner Ferenc dr.: Az aquincumi római szövet anyaga. Der Stoff eines römischen Gewebes von Aquincum. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 35—37. és (13)—(15.) old.

Holuby József: Aus der Flora von Bazin. Bazin Flórájáról. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 223—230 old.

Horn János: Pótkávét adó növényekről. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 241—243. old.

Höhr Heinrich: Erwiderung. — Magyar Botanikai Lapok XV. köt. 1916., 291—293. old.

Istvánffi Gyula dr.: A tőzeg és értékesítésének módjai. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 625—628. old.

— — A vadgesztenye felhasználása. — Természettudományi Közlöny XLIX. köt. 1917., 784. old.

Jávorka Sándor dr.: A Magyar Nemzeti Múzeum növénytárának újabb gyarapodása. Neuere Bereicherung der botanischen Abteilung des Ungarischen Nationalmuseums. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 40—41. és (18)—(19.) old.

— — Ericaceák. Hangafélék. Ericaceae. Heidekräuter. Fekete Lajos és Blattny Tibor: Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén. 145—156. old. és a német szövegben 153—165. old.

— — Kisebb megjegyzések és újabb adatok. V. közlemény. Kleinere Bemerkungen und neuere floristische Daten. Fünfte Mitteilung. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 1—8. és (1)—(4.) old.

K a z a y E n d r e : A frissen szedett növényrészek fermentálása. — Természettudományi Közöny. XLIX. köt. 1917., 658. old.

— — Dohánypótló növények. — Természettudományi Közöny. XLIX. köt. 1917., 521—522. old.

K i s s F e r e n c : Az alföldi homokterületek erdősítésénél követendő újabb eljárások. Neuere Verfahren bei der Aufforstung der Alfölder Sandflächen. — Fekete Lajos és Blattny Tibor: Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése stb. 742—754. old. és a német szövegben 795—807. old.

L a e s n y I. L. dr.: A jászói halastavak kovamoszatai. Ábrákkal. Die Bacillarien der Jászóer Fischteiche. Mit Abbildungen — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 12—20. és (7.) old.

L á n y i B é l a : Újabb adatok Csongrád vármegye flórájához. Neuere Daten zur Flora des Komitats Csongrád. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 267—268. old.

L y k a K á r o l y : Kitaibel Pál. Areképpel. — Új Idők XXIII. évf. 52. szám. 1917., 531. old.

M o e s z G u s z t á v dr.: A kerti szegfű két veszedelmes betegsége. Képpel. Zwei verderbliche Krankheiten der Gartennelke. Mit Abbildung. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 8—11. és (5)—(6.) old.

N y i t r a y O t t ó : A Karszterdősítés, Karstaufforstung. — Fekete Lajos és Blattny Tibor: Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése stb. 766—768. old. és a német szövegben 819—821. old.

P á s z t h y F e r e n c : Banksfenyőn észlelt gombabetegség. — Erdészeti Lapok. LVI. évf. 1917., 388—390. old.

P á t e r B é l a dr.: A benedekfű mint olajnövény. Két képpel. — Természettudományi Közöny. XLIX. köt. 1917., 426—431. old.

— — Az oryosi székfű (*Matricaria Chamomilla* L.) értékesítése. — Természettudományi Közöny. XLIX. köt. 1917., 393—394. old.

P r o d a n G y u l a : Néhány adat hazánk flórájának ismeretéhez. Einige Beiträge zur Kenntniss der Flora von Ungarn. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 251—258. old.

Forma nova: *Gagea silvatica* Pers. f. *bifolia* Prod. (comit Heves).

R a p a i e s R a y m u n d dr.: A *Cardamine hirsuta* L. az Alföldön (im Ungarischen Tieflande). — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 271—272. old.

— — *A Centunculus minimus* L. Debrecen flórájában. *Centunculus minimus* L. in der Flora von Debrecen. — Magyar Botanikai Lapok. XV. 1916., 258—260. old.

— — Borbás Vince emlékezete. Erinnerung an Vincenz von Borbás. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 169—206. old.

— — Debrecen flórája (Flora von Debrecen). — Erdészeti Kísérletek. XVIII. évf. 1916. 28—80. old.

Species novae: *Achillea Kerpelyi* Rap., *A. debreceniensis* Rap., *Arctium artisticum* Rap., *Leontodon hajdonicalis* Rap., *Poa pseudopraeox* Rap. et *Glyceria scabriglumis* Deg. et Andras.

— — Csiperkegomba (champignon) termesztése pincében. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 655—656. old.

Rechinger Lily: Ein Pfingstausflug in die Kleinen-Karpathen. — Westungarischer Grenzboten. Nr. 15176. 21. Juni 1916.

Réthy Antal dr.: Az ideji téli fagykárók időjárásai okairól. Ábrákkal. — Kertészet. V. évf. 1917., 166—167., 182—186. és 210—213. old.

Richter Aladár dr.: A Maregraviaceae néhány új alakjáról, a származás- és az összehasonlító alkattan alapján, 14 táblával. I. rész: *Norantea Eötvösorum* Al. Richt., vonatkozással Gilg *Norantea macroscypha*-jára. (Über einige neue Maregraviaceen-Arten, auf phylogenetischem und vergleichenden anatomischen Grunde. Mit 14 Tafeln. I. Teil: *Norantea Eötvösorum* Al. Richt. mit Beziehung auf Gilg's *Norantea macroscypha*. — Mathematikai és Természettudományi Értesítő. XXXIV. köt. 1916., 551—586. old.)

Species nova: *Norantea Eötvösorum* Al. Richt. (in Peruvias ad Vitoe, leg. Ruiz) A skleridák tárgyalása során szerző megkülönböztet „libro-, (mikro-, makro-), rhizo- és palosklereidá”-kat. Bei der Beschreibung der Sklereiden unterscheidet Verfasser „Libro-, (Mikro-, Makro-), Rhizo- und Palosklereiden“.

— — A nm. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszterhez intézett Emlékirat a pozsonyi ligetnek az Egyetemmel kapcsolatos botanikus kertéleendő átalakítása érdekében. — Nyugatmagyarországi Híradó. 1917 május 27., 1—4. old. — A különlenyomatban is megjelent cikk címe némileg módosult.

— — Denkschrift an Se. Excellenz den Herrn Minister für Kultus und Unterricht im Interesse der Umwandlung der Pozsonyer Au in einen mit der Universität verbundenen botanischen Garten. — Westungarischer Grenzboten. Nr. 15502. 46 Jahrg. 27. Mai. 1917., Sonderbeilage.

— — Két ritka *Norantea* phylogeniájáról. 4 táblával. (Über die Phylogenie von zwei seltenen *Noranteen*. Mit 4 Tafeln.) — Mathematikai és Természettudományi Értesítő. XXXV. köt. 1917., 159—184. old.

— — Phylogenetisch-taxonomische und physiologisch-anatomische Studien über *Schizaea*. Mit 9 Tafeln. Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn. XXX. Bd. 1912., 214—297. old.

Schiberszky Károly dr.: A Clematidák szárrothadásának és levélfoltosságának az okairól. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 625—626. old.

— — A Douglas-fenyő csúcsaszályáról. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 560. old.

— — A gyümölcsfák mézgafolyásáról. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 201—203. old.

— — A gyümölcsök hasadásáról. Két ábrával. — Kertészet. V. évf. 1917., 231—233. old.

— — A japáni hegyi-cseresnyékről. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 485—486. old.

— — A *Phaseolus vulgaris* és *Ph. multiflorus* fogékonysága a rozsdabetegséggel szemben. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 271—272. old.

— — A szelíd gesztenye és az *Endothia parasitica* gomba. — Erdészeti Lapok. LXI. évf. 1917., 481—484. old.

— — Az almafa lisztbarmatja. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 644—645. old.

— — Az aránaknak ellenálló növényekről. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 448—499. old.

— — Dinnyeragya az ugorkán. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 656—657. old.

— — Levélfodrosodás a Pelargoniumokon. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 560—561. old.

— — Palánták és dugványok betegségei. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 595—598. old.

— — Védekezés az alma- és körtefák varbetegségei ellen. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 246—247. old.

— — Vizsgálatok a szőlőragya körül. — A Kert. XXIII. évf. 1917., 538—540. old.

Schiller Zsigmond dr.: Kítaibel Pál. 1757 február 3. — 1817 december 13. — Magyar Figyelő. VII. évf. 24. szám. 1917., 400—405. old. — Budapesti Hírlap. XXXVII. évf. 1917 december 19. száma.

— — Paul Kítaibel. — Neues Pester Journal. XLVI. Jahrg. 1917. No 307. 14 December. 1—3. old.

Szabó Zoltán dr.: Apró közlemények. [Kleine Mitteilungen.] — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 56. old.

— — A táplálónövények pótlása és konzerválása. 8 képpel. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 496—503. old.

Tomek János dr.: A kenyér megnyúlósodása. — Természettudományi Közlöny. XLIX. köt. 1917., 522. old.

Topitz Anton: Ungarische Minzen. Magyar menták. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 125—168. old.

Treitz Péter. Jelentés az 1912. és 1914. évi agrogeológiai munkálatokról. — Berichte über die agrogeologischen Arbeiten in d. J. 1912 und 1914. — A m. kir. Földtani Intézet évi jelentése 1913-ról, 1914-ről. Budapest, 1914, 417—427. old. és 1915, 431—460. old.

A szerző a „hulló por“ theoria botanikai fontosságáról is értekezik. Der Verfasser erörtert auch die botanische Wichtigkeit der „Fallenden Stanb“ Theorie.

Tuzson János dr.: A budapesti egyetem növényrendszertani és növényföldrajzi intézetének újabb herbárium beszerzései. Neuere Erwerbungen im Herbar des Institutes für systematische Botanik und Pflanzengeographie der Universität in Budapest. — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 37—39. és (15)—(18.) old.

— — Alpinetumok az Északi- és a Déli-Kárpátokban. [Alpineta in den Nord- und Südkarpathen.] — Botanikai Közlemények. XVI. köt. 1917., 55—56. old.

— — A szlavóniai lisztbarmatos erdők kérdéseihöz. Két ábrával. Zur Frage der Mehltau-Wälder von Slavonien. Mit zwei Abbildungen. — Erdészeti Lapok. LVI. évf. 1917., 167—171. old.

A szerző a *Fraxinus ornus* és *excelsior*-fajokra vonatkozólag megállapítja, hogy a kettőnek a levelén az eresz között lényeges különbség van. Míg ugyanis az utóbbi levelének alsó oldalán csak a főér és a szár-

nyasan futó másodrendű erek domborodnak ki a lemez szövetéből, a harmadrendűek pedig a lemez szövetébe vannak beágyazva és mint sötét színű vonáskákból álló hálózat láthatók, addig az előbbi leveleinek alsó oldalán az összes erek, még a legfinomabbak is, a lemez szövetéből kidomborodva kuszálódnak össze-vissza. — Verfasser constatirt, dass in der Blattnervatur zwischen den Arten *Fraxinus ornus* und *excelsior* ein sichtbarer Unterschied vorhanden ist. Während bei der letzteren Art aus dem Blattgewebe nur die Hauptader und die fiederig laufenden Adern zweiter Ordnung hervortreten, die der dritten Ordnung aber im Blattgewebe liegen und als dunkel Linien bildende Verästelung zu sehen ist, laufen bei der ersteren dagegen auf der unteren Seite des Blattes sämtliche Adern, auch die allerfeinsten, hervorragend durcheinander.

W a g n e r J á n o s: *Linum dolomiticum* Borb. var. *parviflorum*. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 273—274. old.

— — Új Centaurea-fajvegyülékek. Egy táblával. Neue Flockenblumen-Bastarde. Mit einer Tafel. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 231—235. old.

Hybridae novae: *Centaurea Margittiana* (C. *pseudospinulosa* Borb. × C. *rhenana* Bor.) W a g n. cum icone (Tokaj, leg. Margittai), *C. Jávorkae* (C. *carniolica* Host × C. *oxylepis* Wimm. et Grab.) B u d a i et W a g n. cum icone (Sajószőlőfalva et Sajólad comit. Borsod, leg. Budai).

Z s á k Z o l t á n: A *Corydalis cava* (L.) Schw. et K. var. *scabri-caulis* Zsák elterjedése. (Über die Verbreitung der gen. Varietät.) — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 274. old.

— — A *Jasminum fruticans* L. nem tűnt el Budapest flórájából. *Jasminum fruticans* L. ist aus der Budapester Flora nicht verschwunden. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 264—267. old.

— — A *Sisymbrium officinale* (L.) Scop. var. *leiocarpum* DC. Berek-vármegyében (im Komitate Berek). — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 274—275. old.

— — A *Spergula pentandra* L. Szabolcs vármegyében (im Komitate Szabolcs). — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 271. old.

— — Az *Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw. pestmegyei újabb előfordulása. Über neuere Standorte von *Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw. im Pester Komitate. — Magyar Botanikai Lapok. XV. köt. 1916., 272—273. old.

b) Külföldi irodalom:

B e c k, G ü n t h e r R. v.: Flora von Bosnien, der Herzegowina und des Sandžaks Novibazar. II. Teil, 3. Mit 2 Tafeln. — Wissenschaftliche Mitteilungen aus Bosnien und der Herzegowina. XIII. Bd. 1916., p. 221—261.

Új faj: *Ranunculus (Batrachium) brattius* B e c k (insula Brazza).

H a y e k, D r. A u g u s t: Beitrag zur Kenntnis der Flora des Albanisch-Montenegrinischen Grenzgebietes. (Bearbeitung der von J. Dörfler im Jahre 1914 auf einer im Auftrage der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften unternommenen Forschungsreise gesammelten Farn- und Blütenpflanzen.) Mit 7 Tafeln. — Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der

Wissenschaften in Wien. Mathematisch-Naturwissenschaftliche Klasse. 94. Bd. 1917., pag. 1—84.

A szerző sok hazai fajjal is foglalkozik behatóan.

Istvánffi Gyula dr.: Gyula Klein. — Berichte der Deutschen Botanischen Gesellschaft. XXXIV. Bd. 1916., p. (14)—(28.)

Morton, Dr. Friedrich: Beiträge zur Kenntnis der Flora von Süddalmatien. Mit 3 Textabbildungen. — Österreichische Botanische Zeitschrift. LXVI. Jahrg. 1916., p. 263—266.

Richter Aladár dr. Eine neue Schizaea aus Borneo und die physiologisch-taxonomische Anatomie ihrer Stammesgenossen. Mit 5 Tafeln. — Mededeelingen van's Rijks Herbarium Leiden. No 28—30., 1916.

Új faj: *Schizaea Hallieri* A. Richt.

Schiffner, Dr. Viktor: Hepaticae Baumgartnerianae dalmaticae. II. Serie. Mit 13 Textfiguren. — Österreichische Botanische Zeitschrift. LXVI. Jahrg. 1916., p. 337—353.

Warnstorff, Carl: Pottia-Studien. — Hedwigia. LVIII. Bd. 1916., p. 35—152.

Új alak: *Pottia truncata* (L.) var. *minutissima* Warnst. (Marosvásárhely, leg. Demeter; Déva, leg. Péterfi.)

APRÓ KÖZLEMÉNYEK.

Schiller Zs.: Az *Euphorbia maculata* L. előfordulása Budapesten. Ennek a növénynek hazája Észak-Amerika, ahonnan Dél-Franciaországba és Olaszországba hurcolták be. Bizonyára innen került, olasz földmunkások útján, hazánkba is. Lányi Béla tanár 1906-ban Szegeden találta meg és meghatározás céljából dr. Degennek küldte el, aki *Euphorbia maculata* L. nek determinálta. (L. Magy. Bot. Lap. VI. (1907) 47—48. o.). Budapesten e sorok írója találta első ízben. Nagy tömegben nő az utcaövezet repedései közt, a Várhegy délnyugati oldalán, a fedett lépcső alatt a Lovas-úton. Úgy látszik, hogy az idei nyár rendkívül száraz és forró volta csak kedvezett a növény fejlődésének, mert háborítatlanul terjeszkedett, mialatt körülötte az egész növényzet elperzselődött és tökéletesen megsemmisült. Félig kultivált állapotban egyébként dr. Degen kertjében is tenyészik, a Városligeti-fasorban.

m. g. A *Linaria genistifolia* epidermiszében Molisch H. egy sajtáságos szerves vegyületet talált, amely már desztillált víz hatására is igen könnyen kikristályosodik. Alkohol, glicerin, aether, eukoroldat és más folyadékok szintén kikristályosítják ezt a vegyületet, amely az epidermisz sejtjeiben majdnem telített oldat formájában van jelen. A mikroszkópos készítményben ezrével láthatók a színtelen kristályok, amelyek szódaoldatban élénk sárga színt öltenek, de nem oldódnak, forró ammoniakoldatban azonban lassan feloldódnak. Ennek a vegyületnek kémiai szerkezete még ismeretlen. Érdekes,